

Економіка та управління підприємствами

УДК [342.34.03:311.366.65-048.32]:005.584.1

Гінчук Лілія Іванівна

аспірантка, старший викладач

Національного центру обліку та аудиту

Національна академія статистики, обліку та аудиту

Гинчук Лилия Ивановна

аспирантка, старший преподаватель

Национального центра учета и аудита

Национальная академия статистики, учета и аудита

Hinchuk Liliia

Graduate Student, Senior Lecturer of the

National Center for Accounting and Auditing

National Academy of Statistics, Accounting and Audit

Мотузка Олена Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент кафедри

економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

Національна академія статистики, обліку та аудиту

Мотузка Елена Николаевна

кандидат экономических наук, доцент кафедры

экономики и менеджмента внешнеэкономической деятельности

Национальная академия статистики, учета и аудита

Motuzka Olena

PhD in Economics, Associate Professor of Department for

Economics and Management of Foreign Economic Activities,

National Academy of Statistics, Accounting and Audit

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОЦЕСІВ
ВИРОБНИЦТВА СТАТИСТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРО
АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ШЛЯХОМ
ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ
ОБЕСПЕЧЕНИЕ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ПРОЦЕССОВ
ПРОИЗВОДСТВА СТАТИСТИЧЕСКОЙ ИНФОРМАЦИИ ОБ
АДМИНИСТРАТИВНЫХ ПРАВОНАРУШЕНИЯХ ПУТЕМ
ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГА
PRODUCTION OF STATISTICAL INFORMATION ON
ADMINISTRATIVE OFFENCE: QUALITY ENHANCEMENT BY WAY
OF MONITORING**

***Анотація.** У статті досліджено теоретичні та практичні питання моніторингу якості процесів виробництва статистичної інформації про адміністративні правопорушення та розглянуто заходи, які необхідно здійснити у зв'язку з його проведенням. Зазначено, що ефективним інструментом забезпечення якості статистичної інформації є використання результатів відповідного моніторингу. Його розглядають як інструмент управління якістю процесів вироблення статистичної інформації, в тому числі про адміністративні правопорушення. З метою забезпечення якості статистичної інформації про адміністративні правопорушення необхідним є, в першу чергу, визначення потреб користувачів у відповідній статистичній інформації. Для цього слід забезпечити постійний зворотній зв'язок виробників і користувачів статистичної інформації: респондентів державних статистичних спостережень, органів, що здійснюють діяльність, пов'язану зі збиранням та використанням адміністративних даних. Показано, що виробництво статистичної інформації в цілому та статистичної інформації про адміністративні правопорушення зокрема повинно бути реорганізоване із*

застосуванням процесного підходу для впровадження інтегрованої системи статистичної інформації, керованої метаданими. Зазначено, що важливим і пріоритетним напрямом подальшого поліпшення стану державної статистичної діяльності є запровадження системи навчання персоналу, задіяного у статистичному виробництві, яка передбачає докладне ознайомлення з правовими, інфраструктурними та організаційними аспектами, пов'язаними з підготовкою і проведенням правоохоронних заходів. Запропоновано ряд заходів організаційно-правового, методологічного та фінансового характеру для покращення стану діяльності в частині процесів статистичного виробництва та посилення інституційної спроможності існуючої статистичної системи.

Ключові слова: моніторинг якості, оцінювання якості, виробництво статистичної інформації, адміністративні правопорушення.

Аннотація. В статье исследованы теоретические и практические вопросы мониторинга качества процессов производства статистической информации об административных правонарушениях и рассмотрены мероприятия, которые необходимо осуществить в связи с его проведением. Отмечено, что эффективным инструментом обеспечения качества статистической информации является применение и использование результатов соответствующего мониторинга. Его рассматривают как инструмент управления качеством процессов выработки статистической информации, в том числе об административных правонарушениях. С целью обеспечения качества статистической информации об административных правонарушениях необходимым является, в первую очередь, определение потребностей пользователей в соответствующей статистической информации. Для этого следует обеспечить постоянную обратную связь производителей и пользователей статистической информации: респондентов государственных статистических наблюдений, органов,

осуществляющих деятельность, связанную со сбором и использованием административных данных. Показано, что производство статистической информации в целом и статистической информации об административных правонарушениях в частности должно быть реорганизовано с применением процессного подхода для внедрения интегрированной системы статистической информации, управляемой метаданными. Отмечено, что важным и приоритетным направлением дальнейшего улучшения состояния государственной статистической деятельности является внедрение системы обучения персонала, задействованного в статистическом производстве, которая предусматривает подробное ознакомление с правовыми, инфраструктурными и организационными аспектами, связанными с подготовкой и проведением правоохранительных мероприятий. Предложен ряд мероприятий организационно-правового, методологического и финансового характера для улучшения состояния деятельности в части процессов статистического производства и усиления институциональных возможностей существующей статистической системы.

Ключевые слова: мониторинг качества, оценивание качества, производство статистической информации, административные правонарушения.

Summary. Theoretical and practical issues related with monitoring of the quality of processes of production of statistical information on administrative offence are analyzed, with outlining measures to be involved in its performance. It is argued that application of the monitoring results is an effective tool for enhancing the quality of statistical information. It is regarded as a tool for quality management of process involved in production in statistical information, including one on administrative offence. The quality of statistical information on administrative offence can be improved, first of all, through identifying the user

needs in the respective statistical information. This requires the continuing feedback of producers and users of statistical information: respondents of official statistical observations and bodies charged with activities related with collection and use of administrative data. It is shown that production of statistical information as a whole and statistical information on administrative offence in particular needs to be reorganized by use of the process approach, to introduce the integrated system of statistical information managed by metadata. It is argued that implementation of a system for training of staff involved in statistical production, which envisages extensive learning of legal, infrastructural and organizational aspects required for arranging and performing law enforcement measures, constitutes an important and priority direction of further improvements of official statistics activities. A number of measures of organizational, legal, methodological and financial nature is proposed to enhance performance of statistical production processes and strengthen the capacities of the existing statistical system.

Key words: *quality monitoring, quality assessment, production of statistical information, administrative offence.*

Постановка проблеми. Статистична інформація про економічне та соціальне становище нашої країни, її регіонів використовується в державному управлінні для розроблення обґрунтованих рішень з метою забезпечення сталого розвитку національної економіки та соціальної сфери, а також виконанні міжнародно-правових зобов'язань, прийнятих в Угоді про асоціацію Україна ЄС в 2014 році. Вирішення наведених завдань вимагає створення системою державної статистики якісної статистичної інформації, що відповідає вимогам її користувачів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження складають наукові праці фахівців, що займаються вивченням різних аспектів якості

статистичної інформації: Герасименка С.С. [1], Гончар О.В. [2], Осауленка О.Г. [3], Єріної А.М. [4], Васечко О.О. [5] та ін.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Аналіз шляхів підвищення якості процесів виробництва статистичної інформації про адміністративні правопорушення та формулювання заходів для проведення моніторингу, що є ефективним інструментом забезпечення якості статистичної інформації.

Виклад основного матеріалу. До оцінювання інституціонального середовища, процесів і вихідних матеріалів національної статистичної системи можуть залучатись як внутрішні, так і зовнішні експерти [6]. Необхідною передумовою створення якісної статистичної інформації є також відповідна її оцінка з боку користувачів і виробників статистичної інформації офіційної статистики, для чого створюються відповідні консультативно-дорадчі органи (комісії, робочі групи, ради тощо). Наприклад, в Республіці Молдова відповідно до національного законодавства у сфері статистики проводити відповідну оцінку, серед інших, має право Національна рада статистики, до складу якої входять представники наукової спільноти, Національного банку Молдови, представники галузевих органів центрального публічного управління, які виробляють офіційну статистику громадянського суспільства з області статистики та інші [7]. Оцінюється саме питання дотримання принципів офіційної статистики і надаються консультації з проблем дотримання принципів офіційної статистики. В Україні наразі такої ради не існує.

Досить поширеним та ефективним інструментом забезпечення якості статистичної інформації є використання результатів відповідного моніторингу. Його розглядають як інструмент управління якістю процесів вироблення статистичної інформації, в тому числі про адміністративні правопорушення. Виходячи з цього моніторинг якості статистичної інформації про адміністративні правопорушення має розглядатися як

система збирання, оброблення, зберігання і розповсюдження інформації про стан якості статистичної інформації про адміністративні правопорушення та її оцінювання з точки використання для розроблення управлінських рішень стосовно підвищення ефективності функціонування правоохоронної галузі. Моніторинг призначений допомогти виявити основні проблеми, що впливають на якість статистичної інформації, оцінити ступінь і характер їх впливу на ситуацію і на систему управління якістю статистичної інформації про адміністративні правопорушення.

Моніторинг якості процесів виробництва статистичної інформації, що проводиться зовнішньою незалежною установою, виступає інформаційною основою управління якістю статистичної інформації про адміністративні правопорушення. Для забезпечення якості статистичної інформації про адміністративні правопорушення необхідним є, в першу чергу, визначення потреб користувачів у відповідній статистичній інформації. Це потребує забезпечення постійного зворотного зв'язку виробників і користувачів статистичної інформації (респондентів державних статистичних спостережень, органів, що здійснюють діяльність, пов'язану із збиранням та використанням адміністративних даних). Важливою умовою посилення взаємодії та розвитку співпраці між ними є забезпечення балансу між рівнем задоволення інформаційних потреб користувачів статистичної інформації, що передбачає застосування у ході поширення такої інформації новітніх інформаційних технологій, та рівнем оптимізації процесу статистичного виробництва, що здійснюється шляхом раціоналізації вибору джерел для складання статистичної інформації з наданням переваги адміністративним даним, організації взаємообміну даними між державними органами замість дублювання інформаційних потоків, впровадження вибіркового методів статистичних опитувань замість суцільних спостережень тощо.

Важливим і пріоритетним напрямом подальшого поліпшення стану державної статистичної діяльності є запровадження системи навчання персоналу, задіяного у статистичному виробництві, яка передбачає докладне ознайомлення з правовими, інфраструктурними та організаційними аспектами, пов'язаними з підготовкою і проведенням правоохоронних заходів.

Виробництво статистичної інформації в цілому та статистичної інформації про адміністративні правопорушення зокрема повинно бути реорганізовано із застосуванням процесного підходу для впровадження інтегрованої системи статистичної інформації, керованої метаданими. Статистична методологія та процедури, що використовуються під час проведення державних статистичних спостережень, мають бути приведені у відповідність до Компендіуму статистичних вимог Євростату [8]. Це пов'язано з тим, що дані, отримані за результатами державних статистичних спостережень, підлягатимуть оцінюванню за критеріями якості Європейської статистичної системи (ЄСС).

Адаптовану глобальну оцінку (далі – АГО) національної статистичної системи України було проведено в рамках проекту «Оцінка статистичних систем і обраних галузей статистики кандидатів і потенційних країн-кандидатів і країн ЄПС», що фінансувався Євростатом. ICON-INSTITUT у консорціумі з DevStat, за договором підряду з Євростатом, організували всю діяльність і завдання, пов'язані з АГО. Оцінку проводили Річард Лоу (заступник керівника відділу регулювання Державного органу статистики Сполученого Королівства), який був провідним експертом, а також Броніслава Каміськієне (незалежний консультант), Клаудія Юнкер (Євростат), Курт Васса (ЄАВТ), Паоло Валенте (ЄЕК ООН) та Рауф Салімов з Державного статистичного комітету Республіки Азербайджан (спостерігач).

За результатами АГО [9; 10] статистика України визнана такою, що значною мірою відповідає європейським вимогам, а інформація, що виробляється органами державної статистики, є продуктом високої якості у більшості галузей статистичного виробництва, а інституційне середовище функціонування органів державної статистики у цілому відповідає статистичним стандартам, у тому числі фундаментальним принципам офіційної статистики ООН, Кодексу норм європейської статистики [11]. Водночас із визнанням досягнень результати аналізу поточного стану розвитку державної статистики свідчать про наявність сфер, в яких у подальшому необхідно поліпшити стан статистичної діяльності [12]. Зокрема, експертною групою [13] на підставі норм Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом та із урахуванням Кодексу норм Європейської статистики [11] було рекомендовано гармонізувати законодавство у сфері статистики та суміжних з нею сферах із законодавством ЄС з метою створення єдиної правової бази для державних органів, уповноважених на складання статистичної інформації (далі – виробники статистичної інформації) та формування цілісної національної системи офіційної статистики із закріпленням за Держстатом координуючої ролі.

Отже, рекомендації, надані за результатами АГО, свідчить про необхідність гармонізації спеціального законодавства про статистику із вимогами законодавства ЄС, що вимагає суттєвого оновлення спеціального законодавства в сфері статистики, а також врегулювання питань та здійснення заходів організаційно-правового, методологічного та фінансового характеру для покращення стану діяльності в частині процесів статистичного виробництва та посилення інституційної спроможності існуючої статистичної системи, що вимагає розроблення та реалізації низки заходів.

1. Перегляд та приведення Закону України "Про державну статистику" у відповідність до законодавства Європейського Союзу. Для виконання цього пункту необхідним є розгляд та прийняття у цілому Закону України "Про внесення змін до деяких законів України, що регулюють державну статистичну діяльність", проект якого розроблено в рамках проекту "Рахунки розвитку Організації Об'єднаних Націй для держав Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії" [6].

2. Створення та запровадження самостійної та інституційно незалежної системи національної статистики з урахуванням європейських стандартів, яка має забезпечувати основних користувачів статистичною інформацією, отриманою та виробленою відповідно до прийнятної світової практики та згідно з методологією спеціалізованих агенцій ООН. Пріоритетним напрямком для цього має бути забезпечення вільного доступу до актуальної інформації та можливість перевірки її якості, фінансова спроможність Державної служби статистики України має бути достатньою для виробництва якісної статистичної інформації. Реалізація такого підходу стане можливою за проведення зовнішньої експертної оцінки професійної діяльності.

В рамках запровадження інституційно незалежної системи державної статистики України має бути створена Національна рада з питань статистики, головним завданням якої має стати вивчення питань, пов'язаних із реалізацією державної політики у сфері статистики. Необхідність створення такого органу обумовлена зобов'язаннями України, визначеними у підпункті 7.3 пункту 7 Порядку денного асоціації Україна – ЄС для підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію про підготовку надійної правової основи для функціонування національної статистичної системи та виробництва якісної офіційної статистики.

В свою чергу, відповідно до пункту 8.5 статті 8 Модельного закону про статистику ЄС Національна рада з питань статистики зможе проводити

незалежну зовнішню оцінку конкретних галузей, заходів чи інших організаційних одиниць у рамках національної статистичної системи.

3. Розроблення та впровадження нових актуальних для користувача статистичних спостережень. Для цього необхідно скасувати спостереження, що втратили актуальність, та розробити план запровадження нових спостережень, що відповідають сьогоdnішнім реаліям і потребам, а для зменшення звітного навантаження на суб'єкти підприємницької діяльності –

активізувати роботу щодо отримання інформації з адміністративних джерел (ДПА, Пенсійного фонду тощо). Використання сучасних форм вибіркового обстеження, з іншого боку, несуттєво вплине на бюджет системи в цілому.

4. Приведення положень національної статистичної методології, в тому числі методології про адміністративні правопорушення, у відповідність до методологій міжнародних статистичних організацій, для чого необхідно створити методологічний департамент, одним із завдань якого стане розроблення й впровадження гармонізованої статистичної методології та методів, що ґрунтуються на міжнародних нормах і стандартах, надання організаційної та консультативної підтримки з питань глобального управління якістю.

5. Вдосконалення та актуалізація системи збирання і оброблення статистичної інформації шляхом переходу з використання паперових носіїв інформації на сучасні електронні носії, запровадження новітніх інформаційних технологій та комплексної системи збереження та захисту інформації. Для цього необхідно розробити комплексну систему захисту інформації із застосуванням новітніх інформаційних технологій з метою усунення загроз інформаційній безпеці держави, а також мінімізації передумов для порушення конфіденційності, цілісності та доступності інформації.

6. Перегляд та оновлення раніше запроваджених освітніх програм для фахівців зі статистики, які мають бути основані на європейських стандартах і передовій світовій практиці. Навички працівників органів державної статистики мають оновлюватися відповідно до цих вимог і нових джерел даних, інструментів і сфер діяльності. Крім того, необхідне навчання працівників органів державної статистики на метаданих системи управління та пов'язаної з ними даних і документації.

7. Запровадження мобільного доступу суспільства до відкритих статистичних даних для покращення іміджу органів державної статистики. Разом із тим, одним зі шляхів для покращення громадського іміджу цих органів є моніторинг задоволеності суспільства як основного користувача статистичних даних, здійснюваний шляхом опитування. Анкета опитування може включати питання стосовно думки користувачів про доступність метаданих, оцінки задоволеності основних користувачів окремими статистичними продуктами (наприклад, конкретні дослідження / показники задоволеності користувачів на рівні продукту).

Отже, моніторинг якості процесів виробництва статистичної інформації про адміністративні правопорушення є способом:

- визначення того, як відбуваються процеси виробництва статистичної інформації про адміністративні правопорушення;
- отримання інформації про стан методичної, методологічної та звітно-статистичної документації державного статистичного спостереження про адміністративні правопорушення (далі – ДСС), їх відповідності національним і міжнародним нормам та стандартам, регламентам ЄС, дотримання національною статистичною системою вимог щодо розроблення та впровадження звітно-статистичної документації та вибору джерела отримання даних;
- встановлення рівня урахування потреб респондентів і користувачів статистичної інформації про адміністративні правопорушення щодо

результатів та організації проведення ДСС про адміністративні правопорушення;

- збирання інформації щодо впливу моніторингу процесів статистичного виробництва на якість статистичної інформації про адміністративні правопорушення.

Зважаючи на вищезазначене вважаємо, що моніторинг/оцінювання, що проводиться радою по статистиці (далі – суб'єкт моніторингу) має передбачати (рис. 1).

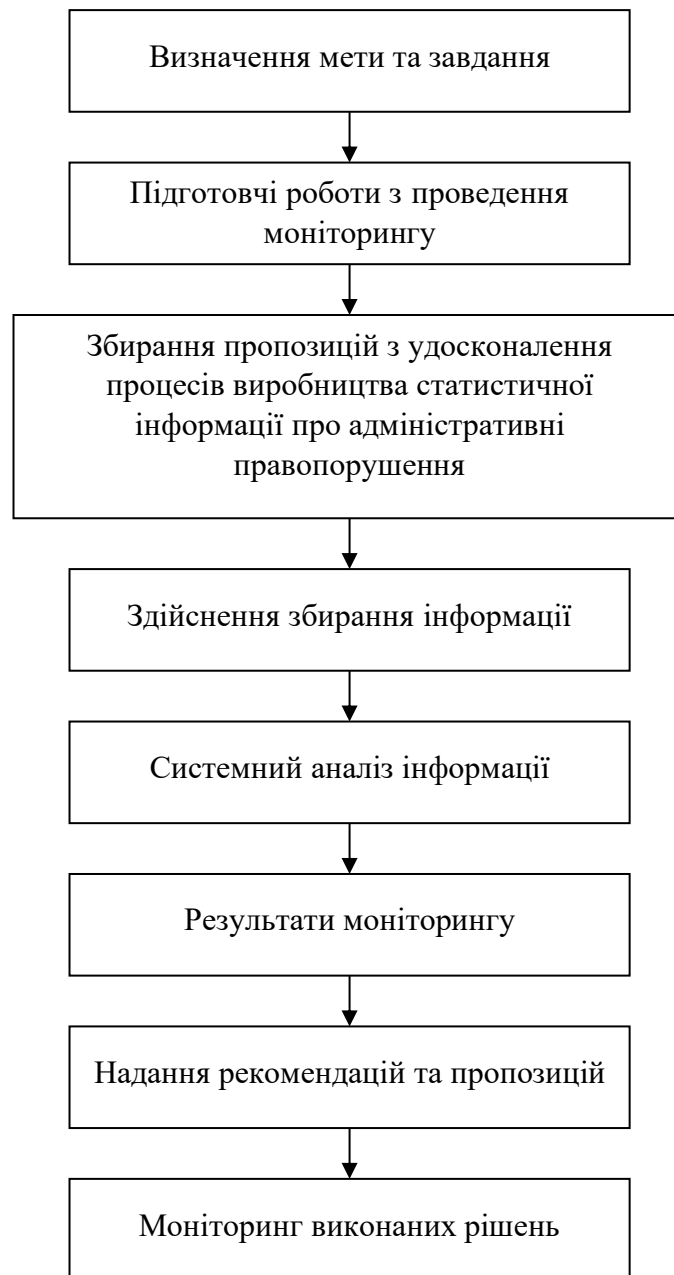

Рис. 1. Основні етапи проведення моніторингу якості процесів виробництва статистичної інформації про адміністративні правопорушення

1) Визначення мети та завдання – вдосконалення процесів виробництва статистичної інформації про адміністративні правопорушення та організації проведення ДСС про адміністративні правопорушення, підвищення якості статистичної інформації про адміністративні правопорушення, оптимізація звітності та ефективне використання ресурсів, зменшення звітного навантаження на респондентів.

2) Підготовчі роботи з проведення моніторингу здійснюються у терміни, передбачені планом роботи суб'єкта моніторингу. Для забезпечення своєчасного та якісного виконання робіт, пов'язаних із проведенням моніторингу, суб'єкт моніторингу статистичної діяльності, готує рішення про здійснення моніторингу. Цим рішенням ухвалюється графік розгляду звіту органів статистики у ході проведення моніторингу, сформований з урахуванням пропозицій органів державної статистики.

3) Збирання пропозицій з удосконалення процесів виробництва статистичної інформації про адміністративні правопорушення та ДСС. Уповноважена посадова особа, визначена відповідальною за сприяння у проведенні моніторингу в органах статистики, надає для заповнення відповідним самостійним структурним підрозділам органів державної статистики спеціальний запитальник/анкету, підготовлений суб'єктом моніторингу.

4) Здійснення збирання інформації. Посадова особа, відповідальна за сприяння у проведенні моніторингу в органах статистики, надсилає суб'єкту моніторингу заповнений запитальник/анкету та документи, отримані від керівників самостійних структурних підрозділів органів державної статистики, які підтверджують об'єктивність інформації, наведеної у запитальнику/анкеті.)

У разі потреби самостійні структурні підрозділи органів державної статистики після заповнення запитальника/анкети можуть надавати посадовій особі, відповідальній за сприяння у проведенні моніторингу в органах статистики, перелік питань, що потребують безпосереднього обговорення в робочому порядку групою осіб. Тобто здійснення збирання інформації передбачає систематизацію і оброблення інформації для подальшого аналізу і оцінки.

5) Аналіз і оцінка. Системний аналіз інформації, наведеної у запитальнику/анкеті та в документах. За необхідності в разі виникнення неточностей під час аналізу, проведеного суб'єктом моніторингу, може організовуватись спільне засідання робочої групи. Організацію проведення засідань робочої групи забезпечує відповідальний за моніторинг.

6) Результати моніторингу/оцінки. Підготовка звіту з позитивними/негативними висновками щодо забезпечення якості процесів статистичного виробництва інформації про адміністративні правопорушення. Також надаються пропозиції та консультації з наявних проблем, включаючи дотримання статистичною системою європейських норм і стандартів, створення необхідних умов у рамках норм чинного законодавства України, необхідні для приведення діяльності органів національної статистики у повну відповідність до загальноприйнятих принципів світової та європейської статистичної практики.

7) За результатами аналізу та оцінки інформації, отриманої в процесі моніторингу, уповноважена особа може приймати відповідні рішення та надавати рекомендації з метою забезпечення підвищення глобальної якості статистичної інформації про адміністративні правопорушення.

8) Моніторинг виконання рішень.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Зважаючи на вищезазначене моніторинг сприятиме

забезпеченню якості статистичної інформації про адміністративні правопорушення. Оскільки організація процесів статистичного виробництва є достатньо відпрацьованою, однією з основних задач моніторингу є відстеження порушень під час виконання процедур процесів та підпроцесів статистичного виробництва, а також моніторинг ризиків, що можуть виникати неминуче або спонтанно. В обох випадках моніторинг своєчасно ідентифікує виникнення ризику та сприяє мінімізації його наслідків.

Література

1. Статистика: [підручник] / [С.С. Герасименко, А.В. Головач, А.М. Єріна та ін.]; за наук. ред. д-ра екон. наук С.С. Герасименка К.: КНЕУ, 2000. 467 с.
2. Гончар О.В. Забезпечення якості статистичної інформації: методологія та організація: [монографія] / О.В. Гончар. К.: ВПД «Формат», 2011. 372 с.
3. Осауленко О. Г. Статистика інформаційного суспільства як актуальний напрям офіційної статистики // Статистика в Україні та світі: стан, тенденції та перспективи розвитку: матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції з нагоди Дня працівників статистики. Київ: «Інформаційно-аналітичне агентство», 2018. С. 15-17.
4. Статистика : підручник / А. М. Єріна, З. О. Пальян ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». К. : КНЕУ, 2010. 351 с.
5. Dictionary of statistical terms / [O.G. Osaulenko, O.O. Vasyechko, M.M. Pugacheva et al.], (under direction of O.G. Osaulenko), Scientific and Technical Complex for statistical research. Kyiv: Public Enterprise « Agency for Information and Analysis », 2012. 498 p.
6. Европейская экономическая комиссия. Типовой закон об официальной статистике, разработанный в рамках проекта девятого транша Счета

- развития Организации Объединенных Наций (СРООН) для стран Восточной Европы, Кавказа и Центральной Азии: Конференция европейских статистиков. Шестьдесят четвертая пленарная сессия Париж, 27-29 апреля 2016 года. Пункт 8 предварительной повестки дня. Distr.: General 4 February 2016 Russian Original: English. Организация Объединенных Наций. ECE/CES/2016/8. 20 с.
7. Закон Республіки Молдова от 26.05.2017 Nr. 93 "Об официальной статистике"/ Опубликован : 30.06.2017 в Monitorul Oficial № 216-228 статья № 349. URL:
<http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=370784&lang=2>
 8. Statistics on European Neighbourhood Policy countries: East – 2018 edition. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-books>
 9. Про затвердження Стратегії розвитку державної статистики на період до 2017 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.03.2013 р. № 145-р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/>
 10. Global Assessment of the National Statistical System of Ukraine. Final report (Richard Laux, Bronislava Kaminskiene, Claudia Junker, Kurt Wass, Paolo Valente), March 2018. URL: https://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/documents/technical_coop/GA_Ukraine_2017_EN.pdf
 11. European Statistics Code of Practice. Adopted by the European Statistical System Committee 16th November 2017. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/4031688/8971242/KS-02-18-142-EN-N.pdf/e7f85f07-91db-4312-8118-f729c75878c7>
 12. WEF (2016), The Global Competitiveness Report 2015–2016: Full Data Edition, World Economic Forum, Geneva. URL: http://www3.weforum.org/docs/gcr/2015-2016/Global_Competitiveness_Report_2015–2016.pdf

13. Урядовий портал “Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом”. URL: <http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk>.

Reference

1. Herasymenko S.S., Holovach A.V., Yerina A.M. ta in. (2000). Statystyka: pidruchnyk [Statistics: a manual]. S. S. Herasymenko (ed.). Kyiv: KNEU [in Ukrainian].
2. Honchar O. V. (2011). Zabezpechennia yakosti statystychnoi informatsii: metodolohiia ta orhanizatsiia [Quality assurance of statistical information: methodology and organization]. Kyiv: VPD “Format” [in Ukrainian].
3. Osaulenko O. H. (2018). Statystyka informatsiinoho suspilstva yak aktualnyi napriam ofitsiinoi statystyky [Statistics of the information society: an important area of the official statistics]. Proceedings from: XVI Mizhnaroda naukovo-praktychna konferentsia z nahody Dnia pratsivnykiv statystyky “Statystyka v Ukraini ta sviti: stan, tendentsii ta perspektyvy rozvytku” – the sixteenth International scientific and practical conference devoted to the Day of Statistics Workers “Statistics and Ukraine and beyond: performance, tendencies and development prospects” (pp. 15–17). Kyiv: “Information and analytical agency” [in Ukrainian].
4. Yerina A. M., Palian Z. O. (2010). Statystyka: pidruchnyk [Statistics: a manual]. Kyiv: KNEU [in Ukrainian].
5. Osaulenko O.G., Vasyechko O.O., Pugacheva M.M. et al. (2012). Slovyk statystychnykh terminiv [A dictionary of statistical terms]. Kyiv: “Information and analytical agency” [in Ukrainian].
6. Evropeyskaya ekonomicheskaya komissiia. Tipovoy zakon ob ofitsialnoy statistike. razrobotanny v ramkakh proyekta devyatogo transha Scheta razvitiya Organizatsii Obyedinennykh Natsiy (SROON) dlya stran Vostochnoy Evropy. Kavkaza i Tsentralnoy Azii [European economic statistics. Generic Law on Official Statistics. Developed in the framework of

- the project of the ninth transfer of the UN Development Account for Eastern Europe, Caucasus and Central Asia]: Conference of European statisticians, the 64th plenary session, Paris, April 27-29, 2016. Item 8 of the preliminary agenda. Distr.: General 4 February 2016 Russian Original: English. Organizatsiya Obyedinennykh Natsiy. ECE/CES/2016/8 [in Russian].
7. The Law of the Republic of Moldova from 26.05.2017 No 93 "On official statistics". Published 30.06.2017 in "Monitorul Oficial" No 216-228 article No 349. URL:
<http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=370784&lang=2>
 8. Statistics on European Neighbourhood Policy countries: East – 2018 edition. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-books>
 9. Pro zatverdzhennia Stratehii rozvytku derzhavnoi statystyky na period do 2017 roku: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 20.03.2013 r. No 145-r [On approval of the Strategy for Development of the Official Statistics for the Period till 2017: Directive of the Cabinet of Ministers of Ukraine from 20.03.2013 No 145-r]. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/> [in Ukrainian].
 10. Global Assessment of the National Statistical System of Ukraine. Final report (Richard Laux, Bronislava Kaminskiene, Claudia Junker, Kurt Wass, Paolo Valente), March 2018. URL: https://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/documents/technical_coop/GA_Ukraine_2017_EN.pdf
 11. European Statistics Code of Practice. Adopted by the European Statistical System Committee 16th November 2017. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/4031688/8971242/KS-02-18-142-EN-N.pdf/e7f85f07-91db-4312-8118-f729c75878c7>
 12. WEF (2016), The Global Competitiveness Report 2015–2016: Full Data Edition, World Economic Forum, Geneva. URL:

<http://www3.weforum.org/docs/gcr/2015->

[2016/Global_Competitiveness_Report_2015-2016.pdf](http://www3.weforum.org/docs/gcr/2015-2016/Global_Competitiveness_Report_2015-2016.pdf)

13. Uriadovyi portal “Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukraino ta Yevropeiskym Soiuzom” [Government web-portal “Association Agreement between Ukrainian and European Union”. URL: <http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk>. [in Ukrainian].